

Informácia o aktuálnej situácii šírenia afrického moru ošípaných, realizácii opatrení na zabránenie šírenia a eradikáciu afrického moru ošípaných a stave znižovania denzity populácie diviaka

Na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 436 z 21. júla 2021 v bode C.5. bolo uložené ministrovi pôdohospodárstva a rozvoja vidieka mesačne predkladať na rokovanie vlády Slovenskej republiky *„Informáciu o aktuálnej situácii šírenia afrického moru ošípaných, realizácii opatrení na zabránenie šírenia a eradikácie afrického moru ošípaných a stave znižovania denzity populácie diviaka“* (ďalej len „predmetná informácia“). V októbri 2022 vláda Slovenskej republiky uznesením vlády č. 659 z 26. októbra 2022 schválila návrh na zmenu predkladania predmetnej informácie z mesačného hlásenia na štvrtročné, v termíne do 31. marca, do 30. júna, do 30. septembra a do 31. decembra.

Vo februári 2025 bol na Úrad vlády SR predložený materiál *„Návrh na zmenu bodu C.5 z uznesenia vlády SR č. 436 z 21. júla 2021 v znení uznesenia vlády SR č. 659 z 26. októbra 2022“*, s návrhom uznesenia predkladať predmetnú informáciu na rokovanie vlády SR polročne, v termíne do 31. mája a do 30. novembra. Uznesením vlády č. 92 z 26. februára 2025 bol tento návrh bez pripomienok schválený.

Africký mor ošípaných (ďalej len „AMO“) naďalej predstavuje vážnu hrozbu pre chov domácich ošípaných na Slovensku a výrazne vplýva aj na potravinovú sebestačnosť krajiny v sektore bravčového mäsa. Medzi kľúčové opatrenia na ochranu chovov domácich ošípaných patria predovšetkým výrazné zníženie denzity diviacej zveri a vyhľadávanie a bezpečné likvidovanie uhynutých tiel diviakov.

Od prvého potvrdeného výskytu AMO na Slovensku 24. júla 2019 do 15. mája 2025 bol vírus potvrdený v 46 chovoch **domácich ošípaných**. Najviac prípadov bolo zaznamenaných v rokoch 2019 – 2021, konkrétne 39 prípadov. V roku 2022 bolo zaznamenaných 5 prípadov v chovoch domácich ošípaných. Dňa 2. augusta 2024 bolo opäť po vyše 2 rokoch potvrdené ďalšie ohnisko AMO u domácich ošípaných. Posledné potvrdené ohnisko AMO u domácich ošípaných bolo dňa 2. mája 2025 v komerčnom chove v katastri obce Dolné Semerovce v okrese Levice. V predmetnom chove došlo k depopulácii a neškodnému zlikvidovaniu 18 568 ks ošípaných (18 068 usmrtených kusov a 500 ks úhynov).

V prípade uhynutej či ulovenej **diviacej zveri** bolo za celé obdobie výskytu AMO na Slovensku do 15. mája 2025 potvrdených celkovo 5 510 pozitívnych prípadov. V tomto roku bolo zatiaľ zaznamenaných 293 prípadov (stav k 15.05.2025), pričom najviac prípadov bolo zaznamenaných v okresoch Krupina, Levice, Žiar nad Hronom a Banská Štiavnica. Vírus AMO sa postupne šíri smerom na Trenčín, tiež v oblasti Levíc, Štúrova a Komárna, pričom sa blíži k okresom s veľkými chovmi zvierat (Dunajská Streda, Hlohovec), resp. sa v takých okresoch už nachádza (napr. Nové Zámky, Komárno, Levice, Bánovce nad Bebravou).

V boji proti šíreniu AMO v rámci Slovenska je zo strany Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (ďalej len „ministerstvo“) a Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR (ďalej len „ŠVPS SR“) nariadených a vykonaných množstvo opatrení.

V rámci dohľadu nad činnosťami užívateľov poľovných revírov bol vypracovaný plán kontrol poľovných revírov aj na rok 2025. Kontroly sú zamerané najmä na zvýšenú intenzitu lovu a dôslednú identifikáciu a odstraňovanie kadáverov diviačej zveri. V období od 1. januára do 15. mája 2025 bolo v reštrikčnom pásme II (tzv. ružová zóna), kde sa vyskytuje AMO u diviačej zveri, vykonaných 9 kontrol. Tieto kontroly realizovali Regionálna veterinárna a potravinová správa Žiar nad Hronom a Regionálna veterinárna a potravinová správa Košice okolie. Na základe zistení neboli uložené žiadne opatrenia ani sankcie.

Od začiatku poľovníckej sezóny 2025/2026, t.j. od 1. marca 2025 je na Slovensku k 30. aprílu 2025 **ulovených 2 999 ks diviačej zveri.**

Pre porovnanie sú v tabuľke č. 1 uvedené počty ulovenej diviačej zveri za rovnaké obdobie v rámci štyroch predchádzajúcich poľovníckych sezón.

Tabuľka č. 1

Poľovnícka sezóna 2024/2025 k 30.4.2024	3 797
Poľovnícka sezóna 2023/2024 k 30.4.2023	4 187
Poľovnícka sezóna 2022/2023 k 30.4.2022	4 807
Poľovnícka sezóna 2021/2022 k 30.4.2021	3 649

V dôsledku zvýšeného lovu v predchádzajúcich rokoch dosiahol lov diviačej zveri v poľovníckej sezóne 2024/2025 najnižšiu úroveň za posledných päť rokov – celkovo bolo ulovených 42 934 kusov. Tento pokles je pravdepodobne spôsobený znižujúcou sa populáciou diviačej zveri. Podobný klesajúci trend je možné predpokladať aj v aktuálnej poľovníckej sezóne 2025/2026. Pozitívnym signálom je, že sa darí znižovať denzitu diviačej zveri na požadovanú úroveň 0,5 diviaka na km². Na pokles početnosti majú významný vplyv aj nariadené veterinárne opatrenia ŠVPS SR, ktoré užívateľom poľovných revírov ukladajú povinnosť vykonávať intenzívny lov diviačej zveri.

V rámci opatrení na zamedzenie šírenia AMO na Slovensku prijalo ministerstvo rozhodnutie pokračovať vo finančnej motivácii užívateľov poľovných revírov (poľovníkov) k intenzívnemu znižovaniu denzity diviačej zveri a vyhľadávaniu a bezpečnému odstraňovaniu kadáverov uhynutej diviačej zveri s cieľom výrazne znížiť možnosť prenosu AMO do chovov ošípaných prostredníctvom *Zástrelného*.

K intenzívnemu lovu za posledné poľovnícke sezóny pomáhajú aj ďalšie opatrenia ministerstva. Ministerstvo povolilo mimoriadny lov dospelých diviakov v čase ochrany. Lanštiaka a diviaka je možné podľa § 71 ods. 1 písm. a) bodu 7. vyhlášky č. 344/2009 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o poľovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) loviť celoročne. Umožnený je tak celoročný lov diviačej zveri bez ohľadu na vek a pohlavie, a to aj na nepoľovných plochách.

Zároveň ministerstvo povolilo výnimku z niektorých zakázaných a nesprávnych spôsobov lovu pri love diviačej zveri. Jednou z hlavných výnimiek je umožnenie lovu diviačej zveri s použitím zariadení umožňujúcich strelbu v noci.

Detailné údaje o vykonanom love a úhyne diviačej zveri za aktuálnu poľovnícku sezónu 2025/2026, so stavom k 30. aprílu 2025, členené podľa krajov a vekovej štruktúry, sú uvedené v Prílohe č.1.

Prehľad počtu uhynutej diviačej zveri za predchádzajúce poľovnícke sezóny v porovnaní s aktuálnou sezónou podľa údajov z poľovníckej štatistiky je uvedený v tabuľke č. 2.

Tabuľka č. 2

Poľovnícka sezóna	Počet uhynutej diviacej zveri
2025/2026 k 30.4.2025	278
2024/2025	1 203
2023/2024	1 335
2022/2023	1 542
2021/2022	4 505

Prehľad pôvodu jatočných ošípaných porazených na schválených bitúnkoch na Slovensku za obdobie od 1. januára do 30. apríla 2025 je uvedený v tabuľke č. 3. V apríli 2025 zaznamenávame výrazne vyšší počet jatočných ošípaných pochádzajúcich zo Slovenska, naopak radikálne klesol počet jatočných ošípaných pochádzajúcich z iných členských štátov. Predpokladáme, že táto zmena súvisí s výskytom ochorenia slintačky a krívačky na území SR. Hoci vírus slintačky a krívačky nebol priamo detegovaný v chovoch domácich ošípaných, v zasiahnutých regiónoch, teda v Bratislavskom, Trnavskom a Nitrianskom kraji sa nachádza až 77 % celkovej populácie chovaných ošípaných na Slovensku. V dôsledku prijatých opatrení bol zakázaný export jatočných ošípaných z týchto regiónov, zvieratá teda museli byť zabité a spracované výhradne na domacom trhu.

Tabuľka č. 3

Počet jatočných ošípaných zabitých na bitúнку v SR	1/2025	2/2025	3/2025	4/2025
Ošípané pochádzajúce z reštrikčného pásma I. + oblasti bez výskytu AMO v SR	18 465	17 785	17 310	30 389
Ošípané pochádzajúce z reštrikčného pásma II. v SR	10 703	8 354	10 177	12 760
Ošípané pochádzajúce z reštrikčného pásma III. v SR	0	0	0	0
Spolu ošípané z chovov v SR	29 168	26 139	27 487	43 149
Ošípané z iných členských štátov EÚ	5 354	7 194	4 686	667
Spolu všetky zabité ošípané	34 522	33 333	32 173	43 816

V období od 1. januára do 30. apríla 2025 bolo na Slovensko dovezené najväčšie množstvo bravčového mäsa z Poľska (20 967 597 kg), zo Španielska (11 116 476 kg) a z Českej republiky (8 141 426 kg). Celkovo bolo za uvedené obdobie zo 14 členských štátov EÚ (Belgicko, Česká republika, Dánsko, Francúzsko, Holandsko, Írsko, Maďarsko, Nemecko, Poľsko, Rakúsko, Španielsko, Taliansko, Portugalsko, Luxembursko a Švédsko) dovezených **37 768** zásielok bravčového mäsa s celkovým objemom **61 319 195 kg**.

Prioritou naďalej zostáva ochrana ošípaných chovaných na Slovensku, ktorých počet k 15. máju 2025 dosahoval 518 177 kusov. Najväčšie úsilie v boji proti AMO je potrebné sústrediť na juhozápadnú časť Slovenska, kde sa nachádzajú najväčšie produkčné chovy. Efektívna ochrana týchto chovov je dosahovaná znížením denzity diviacej zveri a postupným poklesom jej početnosti.

Prehľad oblastí s výskytom AMO na území Slovenska, zohľadňujúci aktuálne členenie podľa prílohy I k vykonávaciemu nariadeniu Komisie (EÚ) 2023/594 naposledy zmenenou vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2025/902 z 12. mája 2025, je znázornený v Prílohe č.2.